

Izaja vsak četrtak
in velja s poštino
vred in v Mariboru
s pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Maračnina se pošilja
upravnštvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Prejemalec katol. tis-
kovnega društva do-
bi raje list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do sreda opoldne.

Štev. 6.

V Mariboru, dne 6. februvarja 1902.

Tečaj XXXVI.

Kmetje in celjska gimnazija.

Iz Savinjske doline.

Kakor slišimo, trudi se halbenrajnski grof Stürgkh s celjskim Pomarjem in mariborskim Wollhartom na vse kriplice, da bi se spodnjestajerskim Slovincem odvzela celjska slovenska spodnja gimnazija. Mi slovenski kmetje temu slovesno in odločno ugovarjamo. In če bi naši slovenski kmetjski poslanci v tej stvari le za pičico odnehali ali pokazali svojo slabost, potem jim že danes izrekamo popolno nezaupanje ter zahtevamo, da položijo svoje mandate nazaj v naše roke. Da se nam ohrani celjski spodnji gimnazijski razredi, tega ne zahteva samo slovenska narodna čast, ampak tudi naše kmetske koristi.

Gimnazije niso samo za gospodske otroke, ampak tudi za naše kmetske sinove, katere hočemo spraviti k boljšemu kruhu, kakor je nam odločen. Saj tudi več kakor gospodje plačujemo za gimnazije mi kmetje. In za naše kmetske otroke so potrebni slovenski gimnazijski razredi. Prej smo morali svoje sinove pošiljati po eno ali dve leti v nemško ljudske šole, da so se nemščine naučili in se le potem smo jih lahko stlačili v kako nemško gimnazijo. Mi smo torej morali za svoje študente eno ali dve leti več plačevati kakor, recimo, nemški kmetje. To je bilo krivično, kajti za nemškim kmetom ni naš prostor. Sedaj ko smo dobili slovenske razrede, šlo je lažje, ker so naši sinovi lahko kar vstopili v gimnazijo. Nam so se torej stroški za eno ali dve leti zmanjšali s slovensko gimnazijo.

Zdaj pa nam hočejo zopet vzeti slovensko gimnazijo v Celju. Da se vtikajo v take reči nepozvane osebe, kakor so modrokrvni grof Stürgkh, dunajski profesor Pomar in nemški advokat Wollhart, to je skrajna drznost. O naših slovenskih rečeh imamo govoriti mi slovenski volilci in naši poslanci. Mi kmetje pa hočemo in zahtevamo, da ostane slovenska gimnazija v Celju.

Če se nam vzame slovenska gimnazija v Celju, potem smo prisiljeni, svoje sinove pošiljati ali v nemško gimnazijo v Celju ali pa v slovensko gimnazijo v Maribor. Če jih pošiljamo v nemško gimnazijo, izgubijo s tem naši dečki zopet eno ali dve leti, mi pa si pridobimo za te dve leti novih stroškov. Če jih pa pošiljamo v Maribor, potem se nam neizmerno zvišajo stroški za naše sinove, mnogim kmetom bo celo nemogoče, dati svoje dečke v gimnazijo. Za našo Savinjsko dolino, za celi okraj celjskega in brežiškega glavarstva nam je Maribor preveč oddaljen in premalo znan. V Celje pridemo že večkrat po opravkih in lahko takrat, rekel bi mimogrede, pogledamo za svojimi sinovi. V Celju imamo tudi mnogi sorodnike in znanke, katerim lahko izročamo svoje otroke. Kar pa je posebno velike važnosti, v Celje lahko mnogi kmetje dovažajo živež, s katerim plačujejo hrano in stanovanje, česar bi v Maribor ne mogli, ker je predaleč.

Vsakdo mora torej videti, da zahtevamo res kmetske koristi, da slovenska gimnazija v Celju ostane. Za to pa se tudi na-

dejamo, da bodo za njihov nadaljnji obstanek storili naši poslanci vse, kar se le da. Bati se jim ni treba ničesar, kajti mi kmetje, njih volilci, stojimo za njimi.

V pomoč vinogradnikom.

V zadnji številki »Slov. Gospodarja« smo omenili, da utegne po trtni uši poškodovanim vinogradnikom na veliko korist biti postava, katero je po predlogu državnega poslanca Žičkarja sklenil državni zbor, namreč, da bo smela država tudi več brezobrestnih posojil dajati za prenovitev opustošenih vinogradov, kakor posamezne dežele. Po dozdašnjih postavi iz l. 1892 je smela država dati le samo toliko, kolikor je dala v ta namen dežela. To je vzrok, da se je toliko prošelj za brezobrestna posojila moralo odbijati vsako leto, ker je primanjkovalo denarjev.

A s tem se ni vse doseženo, če se vinogradi prenovijo. Po nekaterih krajih so letos pridelali obilo vina: toda prodati ga ne morejo. Dveh postav nam bo še treba, da našim vinogradnikom zasijejo zopet boljši dnevi: postave zoper ponarejanje vina in odprave nesrečne vinske klavzule nasproti Italiji. Če naši domači vinogradniki še toliko vina pridelajo, pa se bo smelo vino ponarejati in pačiti, tuje vino slabe vrste prodajati pod imenom naših dobrih domačih vin; bo vinogradnikom še malo pomagano. In če se bo smelo laško vino brez carine ali pa po tako nizki carini, kakor dozda, v Avstrijo uvaževati,

Listek.

Sirotek Dominik.

(Iz francoskega prestavil Al. Č.)

To vam je žalostna zgodba, o ubogem Dominiku. Mati mu je bila ciganka, v službi pri majhnem glumačnem društvu, ki si je potovaje od vasi do vasi s svojo »umetnostjo« služilo boren kruh. Dokler je še bila mlada, lepa, se je še živelo; pa prišla je bolezen, nalezla se je bila osepnica in morala je v bolnico. Ozdravela je sicer, a njena lepota je zginila, grde osepnice so ji bile hudo zrovale njen lep obrazek; voditelj ove družbe jo je zategadelj nevmisljeno zapodil iz službe. Kaj pa sedaj? Dela ni bila vajena, morala je torej s svojim sinkom beračiti od hiše do hiše, tu za kosček kruha, tam za prenočišče v kakem hlevu. Vesela sta bila revčeka, če sta našla usmiljenih ljudi, če so jih pa kje odirali od hiše, sta tudi morala pretrpeti. Tako nekaj časa. Pa prišlo je še hujše gorje. Ubogi Dominik je zgubil svojo mater. Smrt mu jo je ugrabila. To pa je bilo tako-le:

Mara, tako je bilo materi ime, in Dominik korakata po daljni planjavi ob morskem bregu, proti sosedni vasi. Od ranega jutra že pada gosti sneg. Mara je že dalj časa bolehal, hud kašelj jo je mučil. Mračilo

se je že, ko sta nastopila pot. Večkrat je opešala in morala sesti ob poti, da se malo oddahne. Željno so se ozirale nje solzne oči okrog, a zaman, nikjer ni videti hiše, tla bi mogla poprositi za prenočišče, le daljna planota, a na eni strani od severnih vetrov razburkano morje, kojega peneči valovi se zaganjajo ob skalnato obrežje. Noč se je storila.

Kako hudo je Mari pri srcu v tej samotni! Moči jo vedno bolj zapuščajo, rada bi se zopet odpočila, pa ne upa se, boječ se, da bi ne mogla več vstati, da bi bil to zadnji počitek.

Burja razsaja, veter tuli, zdi se ji, da ji poje mrtvaško pesem. Kar se začuje glas zvona!

Le zvoni mi tako glasan,
In milo poj čez tujo plan;
Da si srce mi trga jad
Zvonenje tvoje slušam rad.

Radostno vsklikne Mara: »Blizo vasi sva Dominik, kmalo se odpočijeva!« Ves vesel hiti Dominik nekaj korakov naprej in zakliče: »Res je mati, hiše se že vidijo, le hitro, hitro, gotovo najdeva usmiljenih ljudi, ki naju sprejmejo pod streho, saj v tem groznem vremenu naju vendar ne morejo odpoditi od hiše.« »Bog te vsluši«, vzdahne mati s slabotnim glasom, in upiraje se na svojega

sinka stopa kolikor mogoče naglo naprej. Vsa vpehana dospeta v vas, a vse hiše so prazne in duri zaklenjene. Bila je božična noč in ljudje so šli v cerkev, počastit Božjega Deteta v jaslicah. Mare se loti obupnost. »Dalje ne morem«, vzdahne žalostno, »tu počakajva, saj služba Božja bo kmalu minula.«

Moči ji opešajo, zgrudi se v sneg, objame še svojega sinka, ga poljubi na čelo. »Bog te obvari Dominik«, bile so zadnje besede iz maternih ust. Ubogi Dominik, očeta ni poznal, ljubo mater je zgubil, ostal je sirotek sam na svetu.

„Le za mamó srce bije
Mamó išče le okó,
Mami le ljubezen klije
Mamó usta kličejo.“

* * *

Kodeljevi se usmiliijo ubogega Dominika, pa ga vzamejo pod streho, saj jim je bilo ravno treba ovčjega pastirja. Revček se je nekoliko potolažil; oče Gregor so mu bili naklonjeni in prijazni, in gospodinja je tudi ravnala lepo z njim.

Le domači sin Ivan, ta ga ni maral, od dne do dne ga je bolj sovražil ter mu nagajal, kjer je le bilo mogoče. Nekega dne se prikrade na pašnik, zgrabi skrivaj najlepšo ovco, jo vleče siloma do morskega obrežja

ne bo obilni pridelek domačega vina našim rojakom pomagal mnogo.

Zato je jako veselo, kar je »Sl. Gosp.« pred nekaj meseci naznanil, da je poslanec Žičkar predložil državni zbornici nasvet, naj se sklene postaviti zoper vsakršno pačenje vina. Vsi naši slovenski poslanci pa so že opetovano predlagali nasvete in nekateri celo govorili v zbornici proti temu, da bi se še dalje smelo lasko vino proti tako nizki carini uvaževati v Avstrijo, kakor se je to godilo do zdaj. Naš poslanec Robič je ob priliki, ko se je državna zbornica posvetovala o uvažanju laškega vina v Avstrijo, govoril v zbornici proti obnovljenju tozadevne pogodbe z Italijo. V tolažbo našim vinogradnikom bodi povedano, da je zbornica poslancev soglasno sklenila, da mora naša vlada zopet vpeljati prejšnjo visoko carino proti laskim vinom. Naši poslanci so in bojo gotovo tudi v prihodnje storili vse, kar je treba, da si zopet opomorejo naši vinogradniki.

Državni zbor.

Dunaj, dne 4. febr.

Dne 4. februarja se je sešel zopet državni zbor. Na dnevnem redu je stalo 1. posvetovanje o dovolitvi vojaških novincev za l. 1902, 2. o bosenskih železnicah, 3. o naslovu »inženjerjev«. A do dnevnega reda nismo prišli. Bral se je brezbroj došlih predlogov in peticij; potem se je pa obravnavalo o nujnem predlogu čeških poslancev in socijalnih demokratov o veliki nesreči, ki se je v Mostih v premogokopu na Češkem pripetila, kjer je našlo smrt 46 delavcev-rudokopov. V torek zvečer se vrši seja proračunskega odseka, v kateri pride na vrsto celjska gimnazija. Radi vedenja pri tej velevažni točki so imeli 4. t. m. zastopniki vseh jugoslovanskih strank skupen sestanek, v katerem se je soglasno pooblastil ud proračunskega odseka gospod Robič, da naj izjavi, da vsi Jugoslovani najodločneje odklanjamo namero, da se odstranijo celjski spodnji gimnazijski razredi. V tem smo zastopniki vseh jugoslovanskih strank edini. — Nesramna in lažnjiva je pisava celjske »Vahte« in drugih nemških listov, češ: klerikalni štajerski Slovenci se strinjajo z nameravano odpravo spodnjih slovensko-nemških gimnazijskih razredov. Na sestanku slovenskih državnih in deželnih poslancev v Celju, dne 19. januarja, je ravno »klerikalni« zastopnik najodločneje protestiral zoper ta novi vda-

rec, ki ga hočejo nemške stranke vsekati spodnještajerskim Slovincem.

Politični ogled.

Državni zbor je začel dne 4. febr. zopet delovati. Na dnevnem redu so nekateri nujni predlogi. Najprej se je začelo posvetovati o nujnem predlogu Mladočehov zaradi nesreč v rudokopih v Mostih na Češkem. Kmetski poslanci hočejo vložiti nujni predlog zaradi odprave žitne kupčije na borzi. Vlada se trudi, da bi kmetske poslance pregovorila.

Celjska slovenska gimnazija se zopet imenuje te dni po celi Avstriji. V proračunskem odseku delajo nemški poslanci, posebno grof Stürgkh, z vso močjo na to, da se sklene, naj se celjska slovenska gimnazija opusti, v Mariboru pa se naj slovenski nižji razredi odcepijo od cele gimnazije in naj se ustanovi samostalna slovenska nižja gimnazija. Taka samostalna spodnja gimnazija bi ne mogla dolgo obstati v Mariboru, ker bi jo nemštvo gotovo prej ali slej zadušilo. Slovenska poslanci v proračunskem odseku, gg. Robič in Povše, se neustrašeno upirata zviti nemški nakani ter grozita z obstrukcijo, če se bo tako nepravilno postopalo proti slovenskim zahtevam. Vsi Slovenci odobravajo njuno zadržanje ter želijo, da bi ne popustila.

Vsenemški kričoč Wolf, ki je vsled prelomljenja zakona moral odložiti državno in deželnozborski mandat, je izvoljen zopet tudi za deželnega poslanca na Češkem. V torek je prišel Wolf prvič v državni zbor ter storil obljubo v roke predsednika. Velika tihoča je nastala v dvorani. Potem si je poiskal prostor poleg liberalca Grössla. Najprej je hotel sedeti med dr. Demelom in Kleinom, a Klein se ga je branil.

Predsednik francoske ljudovlade namerava še letos obiskati ruskega carja v Petrogradu.

Kmetsko gibanje na Italijanskem. Pred kratkim je bil v Milanu velik shod katoliško mislečih delavcev in kmetov. Navzočih je bilo blizu 4500 zborovalcev. Govorilo se je o združevanju, o organizaciji. Zahtevala se je splošna kmetska zveza za Italijo, delavska samopomoč, preskrbovanje za starost in onemoglost, zavarovanje itd. Tudi na Italijanskem čuti kmet potrebo, da s svojimi sotrpini skupno nastopa.

Naš prestolonaslednik na Rusko. Vse sovražnike Slovanov bode hudo v oči,

da odpotuje naš prestolonaslednik Fran Ferdinand te dni na Rusko. Dobro vedó, da to potovanje ne bo ostalo brez sledu za našo avstrijsko politiko, ker bo se ovila nova prijateljska vez okoli Rusije in Avstrije. Nemški listi so strašili že te dni z novicami o morilnem napadu na ruskega carja, a novica je bila lažnjiva. Vemo, kam pes taco moli. —

Vojna v Južni Afriki. Nizozemska vlada je začela pri Angležih posredovati, naj sklenejo mir z Buri. Angleži nočejo nič slišati o miru. Med tem pa vedo nizozemski listi poročati o raznih angleških porazih v drugi polovici minulega leta, ki so jih angleški listi razglasili kot angleške zmage ali pa jih sploh zamolčali. Mej drugimi je Botha porazil Angleže pri reki Wilge sedaj že drugič in potem pri Bronkhorstspruitu. Bitka dne 19. dec. l. l. je bila za angleške oddelke tako usodna, da jo sami nazivajo »disaster« — velika nesreča. V bitki med Brugspruitom in Middelburgom je padel tudi neki angleški general, čegar imena pa še ne povedo. Blizu Standertona se je vršil vroč boj mej Angleži in Botho. V tem boju so ujeli Buri Andreja Cronje, ki poveljuje 300 izdajicam v službi Angležev. Na potu iz tega kraja v Bethel je Botha zajel angleški train v vrednosti najmanj 20.000 funtov. Tudi Dewet izborni deluje. O boju pri Bethlehemu je Kitchener sporočil, da so se povrnila le štirje možje neranjeni z bojišča. V tem boju je Dewet s svojimi oddelki porazil armado 1500 mož. Istotako so njegovi bojovníki porazili Angleže pri Kronstadtu, v boju pri Frankfortu in pri zajetju Harrysmitha pa je bilo ubitih in ranjenih 400 Angležev. Konečno sta še Kemp in Delarey dosegla mnogo vspehov, ker sta mej drugim prisilila Babingtona, da se je udal s celim svojim štabom, in zajela velike črede živine.

Dopisi.

Iz Oslušovec pri Sv. Lenartu. (Na delo narodno!) Dragi gospod urednik! Kakor se mi zdi, še dozdej niste slišali nič iz naše vasi. Tam blizu Velike Nedelje je naša vas, v kateri se še trdo spi, strašno trdno narodno spanje, čeravno leži v lepi ravnini blizu velike ceste. Mladenci še ne vedo prav, kaj je narod, ne da bi se zavedali svojih narodnih dolžnosti. Dekleta, no o teh ne morem mnogo govoriti, samo reči moram, da se mi zdi, da se bodo ženske vzbudile iz narodnega spanja. Časniki, od teh prihaja

ter jo sune v vodo. Uboga živalica se je nekaj trenutkov borila z valovi, dva, trikrat se prikaže na površju, potem pa zgine v globčino. Zlobni Ivan se vrne ves zadovoljen domu, misli si, zdaj se mi bo vendar enkrat posrečilo, da odpravim tega berača od hiše. To je hotel doseči na vsak način. Črna zavist mu ni dala mira.

Dominik je bil namreč lep, čeden dečko, Ivan pa grbast, skrivljenih nog in šiljav še tudi.

Kako ga je vedno zbolelo, če so se sosedje pogovarjali o Dominiku in rekli: »Glejte ga, lep, čeden fant je, in kako lepe črne kodre ima.«

Ivan je bil len, jezljiv, hudoben, potuh-njen, nobeden tovariš ga ni maral, vsi so se ga bali in se ga ogibali.

Dominik pa je bil marljiv, ponižen, ljubezniv, vse ga je rado imelo.

Večkrat je oče Gregor vzdihnil: »O, da bi bil moj sin le nekoliko Dominiku podobni!« To pa je Ivana hudo razljutilo. Vzbudila se je v njegovem srcu ona srd, ki tekmeču nikdar ne priznaša, ki je jako znajdljiva, če mu treba škodovati. Ivan se je bil zaprisegel, da hoče Dominika spraviti od hiše. Pa kako? Nobenega pogrška mu ni mogel očitati, zvest je bil in vestno je oprav-

ljal svoj posel. Tu je treba namisliti mu kaj izvanrednega, skrivnostnega, da je v zvezi z, da ima v sebi tajno moč, da lahko škoduje že s svojo prisotnostjo, s svojim pogledom. Vsi naj bi se ga bali, ogibali, s kratka imeli bi ga naj za človeka, o katerem se pravi »Bognasgavaruj«.

Najprej je poskusil svojo zlobno zvijačo pri materi. Le ta je ljubila svojega sina z ono slepo materno ljubeznijo, ki ne more verjeti, da bi njen otrok mogel le kaj zlobnega misliti, še manj pa lagati. Verno je poslušala vsa obrekovanja, tako, da jo je obšla vedno groza, če je morala z Dominikom spregovoriti le nekaj besedic. Oče Gregor se je sicer delal, kakor bi ničesar ne verjel, ter Ivana večkrat posvaril, pa skrivaj se ga je le lotila tajna bojazen. Ko bi pa le bilo kaj na tem?

Ivan, prišedši iz pašnika, gre naravnost v kuhinjo. Mati je bila pri ognjišču, družina pa čakala na večerjo. Vsede se na klop in prične s skrivnostnim glasom: »Mati, zopet nova nezgoda.« Mati ga prestrašeno pogleda in vpraša: »Kaj pa takega, Ivan?«

»Ravnokar pridem iz pašnika. Opazil sem, da je najlepše ovce zmanjkalo. Ograja je bila zaprta, vse v redu; tu je morala kaka tajna, nadnaravna sila«

Mati se prikriža, kar obledela je od strahu, in posli so vsi preplašeni.

»Tako nam tedaj Bog povračuje našo usmiljenost!«

»Žena, kako govoriš, ne žali Boga«, jo posvari oče Gregor. A hinavski Ivan zagovarja svojo mater, rekoč: »Mati imajo prav, odkar je Dominik pri nas, zadene nas nezgoda za nezgodo. Rudečka si je zlomila nogo, toča nam je dvakrat pobila žitno polje, no in danes je zmanjkalo najlepše ovce, in nikdo ne ve kako? Jaz sem prepričan, da je vsega tega kriv zloben Dominik.« »Da, da, njegova mati je bila ciganka«, pripomni dekla. »In njegove svitle oči, črni lasje, ta je s hudičem v zvezi«, se oglasi hlapec. »Molčite!« zagromi oče Gregor, »kako morete kaj takega misliti, govoriti, niste li kristjani?«

V tem hipu se odprejo vrata in v kuhinjo stopi Dominik. Približa se ognjišču, da bi si posušil mokro obleko. Vsi se mu umaknejo ter ga gledajo jezno in prestrašeno. Dominik se ves iznenaden ozre okrog, v kotu zagleda Ivana, ki ni mogel prikrivati zlobnega veselja, in vse mu je bilo jasno. Gotovo me je ravnokar nesramno obrekoval, misli si, pa kaj sem mu vendar storil, da me tako sovraži? Vzel je svojo skledico ter se potisnil v kot, a debele solze so mu kapljale iz očí, ko je zavžival svojo večerjico.

nekaj številčk vašega lista, nekaj številčk »Našega Doma«, in nekaj drugih. Pa enega prihaja, lahko rečem, precejšna številka, njegovega imena nočem imenovati. Ta prihaja skoro v vsako tretjo hišo. Res žalostne razmere!

Predragi gospod urednik, vprašali me boste, kako da je to? Ali nimamo nič zavednih mož, ki bi govorili za narod? »Moram Vam odgovoriti: »da, imamo jih, pa toliko, da jih lahko na eni roki prešteje in še skoro trije prsti ostanejo. Teh par mož, posebno eden je dober mož, učen, ki ve, kaj se pravi govoriti narodu, ki ve, kaj se pravi živeti za narod, ki ve, kako se Slovencem godi v Avstriji. Tudi še nekaj drugih je takih! Pa ko bi se vendar ti enkrat pošteno ganili. In tako se obračam na vas, predragi merodajni možje v Oslušovcih! Prosim vas, kako dolgo še boste pustili tavati svoje prijatelje, svoje tovariše v temi! Ni dovolj, če mora vedno eden govoriti, tudi enemu potem mine veselje. Vsi skupaj, in bo slo, mora iti! Kako mirna bo potem vaša vest, ko boste storili svojo dolžnost. Na delo, ne omagajte v njem! Kako žalostno je, ako kmet, ki je v dobrem blagostanju, ki ima vesele, zdrave otroke, mlade hčerke, ki bi rade zvedele, kako lepo delujejo njihove tovarišice drugod okoli n. pr. v Slov. goricah, ako tak kmet nima niti enega časnika v svoji hiši. »Štajerca« so se naveličali že prvo leto (nihče ga ne more dolgo gledati) in sedaj mislijo, da so vsi časopisi taki. Torej vam zopet kličem: na delo! Začnite prigovarjati tako dolgo, da boste imeli uspeh, naj si naročijo hitro, takoj »Slov. Gospod.« ali »Naš Dom.« Kako lepo bo, ko ga boste videli v vsaki kmetijski hiši!

In vi, mladeniči! Ali ne slišite govoriti o narodnem delu vaših tovarišev v Sloven. goricah! Vi pa spite in sanjate Bog ve kaj, najbrže o tistem času, ko bodo prišli vaši sosede iz Slov. goric vas budit, rekoč: »No, le gor, samo vi še spite, Oslušovčani! Solnce je že visoko in čas je za delo, drugi so že dolgo po koncu, že vedo, kaj je omika, vi se še niti zbudili niste!« Tako, predragi, vam bodo govorili, ali vas ne bo sram? Delajte tudi na narodnem polju! Naročajte si dobre časnike, naročite si vsaj »Naš Dom«, če že ne morete »Slov. Gospodarja«, ali kakega drugega pametnega časopisa. Žalostno je, ako je mladenič, dobro ga poznam, celo zateleban v neumnega »Štajerca«, ker nima nikogar, ki bi mu povedal njegove namene. Poslušajte starejše može, ki so že dolgo naročeni na »Slov. Gospod.«, ubogajte jih in storite, kakor vam bodo rekli in kmalu boste z veseljem pritrdili: »Tudi mi smo prišli do narodnega spoznanja!«

Ivan je dosegel svoj namen. Odslej ni nikdo več hotel govoriti z njim. Le Jerica, mlada kravarica, sirotka brez starišev kot on, je imela sočutje z njim. Ko je Dominik vstal od večerje in odhajal počivat, šla je do vrat za njim in mu rekla z ljubkim glasom: »Lahko noč Dominik, Bog te obvari!« Dominik se je bridko nasmehnil, a ničesar ni odgovoril. Kako otožen je bil; ta večer je posebno občutil, kako hudo je, če otrok nima očeta ne matere.

(Konec prihodnjic)

Smešničar.

V kavarni. Jaka, ki ni znal čitati, je sedel v kavarni ter držal v roki časnik. A držal ga je narobe. Prijatelj Mirko ga vpraša: »No, kaj je novega, Jaka?« »Vse narobe po svetu!« odreže se Jaka. »Pa časnik drugače drži, bo pa vse prav«, zasoli mu jo Mirko.

In ve, predrage deklice, glejte, da boste došle one iz sosednih far, delajte kakor one, naročite si vsaj »Naš Dom«, boste videle, kako vam bo prijeten. Boste videle, kako se on vedno za vas poteguje. Prigovarjajte svoje tovarišice, ne mirujte prej, dokler ne bo imela vsaka svoj »Naš Dom«. In tedaj vas bom v njem pohvalil, tako kakor sedaj prosim, da to storite.

Sedaj vas pa srčno pozdravi vse, vaš dobroznani prijatelj Izoslušovedoma.

Od Sv. Urbana pri Ptuj. (Zanimive reči.) Dragi bralci »Slov. Gospodarja«! Ne zamerite, ako spet malo pogledamo v našo župnijo. Tukaj vam pišem vzgled, kako se tudi po naši župniji uradujejo občinski predstojniki, v tako popačeni »nejške« pisavi, da bi človek lahko od smeha poknil. Naključje je naneslo, da sem bral črnovojniško zglasilnico, narejeno od gospoda »gemeindevorsteherja« J. Čech v »Ternovetzerbergu«. Tam piše: »N. N. keuschler zustendig nach N. Bei Pettau, land Steiermarg, ist vafenfeihig. J. Čech, gemeindevorsteher.« — Še drug vzgled, kako ta očka lepo »nejški« uradujejo. Dne 5. listop. 1901 je izdal ta-le živinski potni list: »Skupno štev. živinčet: eine. Popis gnane živine: Kuh sechvarz. Kraj kamor je namenjena: zu St. Leonhard v. C. Županstvo: Ternovetzerberg. J. Čech, g. v.« — Občina »Trnovski vrh«, lahko si ponosna, da imaš »Gemeinde-Vorsteherja«, kateri je tako podučen v »nejški« pisavi. Gospod »Gemeindevorsteher«, jaz bi vas prosil, in bi bilo lepo, da ker po celi župniji skoro vsi gospodje občinski predstojniki slovenski uradujejo, tudi vi v prihodnjic po slovensko pišete, gotovo boste boljše »trofili«. — Ta gospod občinski predstojnik bo pa res skoro vstal iz narodnega spanja, ker se že tako budi, samo malo zadremal je še. Upamo, da se bo tudi on skoro celo zbudil, ko je že solnce tako visoko. Strmski.

S Prevorja. (Naši časniki). Od raznih strani imaš ljubi »Slov. Gospodar« prav obilno dopisov, le z visokega Prevorja v tvoje predale ne pride nobeden. — Daleč smo pač od sveta. K nam se teško pride, a tudi od nas je teško kam iti, ker še je cesta od Lisične do Sv. Urbana v zraku in kje na papirju, za to pa ni treba misliti, da smo pri nas sami podremanci in narodni zaspanci; nasprotno, pri nas so prav zavedni ljudje, ki prav veliko berejo. Pri nas je prav močno razširjena Mohorjeva družba, a izmed časnikov prihaja k nam v mnogih iztisih »Slov. Gospodar« in »Naš Dom«. Želeti je le, da bi si posebno zadnjega zavedni prevorski mladeniči še v večjem številu naročili, vsaj so daleč na okrog znani kot vrli narodnjaki.

To bi bila tako nekako solnčna stran našega kraja, naj pa še poročam o njegovi senčni strani. Žalibog, da je našel k nam pot tudi vsiljenec, ptujski »Štajerc«, ki prihaja k nam v petih iztisih ljudi motit in slepit. — Reveži ne spoznajo, kako hrano jim daje.

Obžalovanja vredno je, da ima naša župnija tudi dva naročnika na lažipolnega »Rodoljuba«. Prvi naročnik, prav za prav naročnica je neka samica, ki ni našega mišljenja, vendar hrana, ki jo daje »Rodoljub«, se ji silno dopade. Večja škoda je, da »Rodoljub« prihaja v hišo enega tukajšnjih pridnih krščanskih kmetov, kateri je kot poštenjak daleč na okoli dobro znan in ravno zato upamo, da bo »Rodoljub« pokazal pot nazaj po blatni cesti, odkoder itak že ves blaten prihaja. — Vrli Prevorjani, proč torej s slabimi časniki, proč s strupom, da se ne zastrupite, proč s kugo, da se ne okužite — Vam svetuje dober prijatelj!

Dve veliki nesreči.

Dan 2. februarja je bil nesrečen dan. Zgodilo se je veliko večjih in manjših nezgod. Svojim čitateljem hočemo poročati le o dveh, ki sta se zgodili v naši bližini. Jedna se je pripetila v Lonču (Deuč-Landsberg), na Štajerskem, druga pa pri Beljaku na Koroškem.

Na postaji v Lonču se je pripravljala tovrni vlak, da se odpelje proti Gradcu. Bilo je okoli 1/10 ure. Večina ljudi je bila v župnijski cerkvi pri sv. maši. Kar se zasliši od postaje sem velikanski pok, da so se poslopja zazibala. Razpočil je kotel lokomotive tovrnega vlaka. Ljudje, ki so na kolodvoru čakali osebnega vlaka iz Gradca, so v prvem hipu prestrašeni odbežali na vse strani. Ko pa je minol prvi strah, zavedli so se velike nesreče, ki se je zgodila ter hiteli na kraj nesreče. Tu se jim je nudi strašen prizor. Kotel je vrglo 300 metrov daleč. Padel je na vrt tovarne za žveplenke Pojazzi, kjer se je zaril v tla, zopet ven skočil ter se drugič zaril globoko v tla, kjer je nazadnje obtičal. Usmrtil je štiri osebe in sicer strojevodjo Virta, skladiščnega uradnika Šnajdarja, sprevednika Železingarja in kurjača Tišlarja. Trupla so bila popolnoma oparjena in razmesarjena. Strojvodji Virtu je odtrgalo jedno nogo, katero so našli po dolgem iskanju še le popoldne. Skladiščnemu uradniku je odtrgalo obe nogi. Truplo sprevednika Železingarja so iskali dve uri ter je našli popolnoma razmesarjeno, da so je komaj spoznali. Truplo kurjača Tišlarja so še našli komaj v ponedeljek zjutraj. Bilo je celo skrceno ter polno ran. Mnogo koscev mesa je ležalo na prostoru nesreče okoli in ne ve se, h kateremu truplu spada.

Nesreča je tem večja, ker ni zadela samo ponesrečencev, ampak tudi njih rodbine. Strojvodja Virt je 38 let star ter zapusti dva otroke in udovo v blagoslovljenem stanju. Kurjač Tišlar je 52 let star ter zapusti udovo z dvema otrokoma v 10. in 12. letu. Uradnik Šnajdar zapusti udovo in štiri še mladoletne otroke. Sprevednik Železingar ni bil oženjen.

Kako je nesreča nastala, kdo jo je zakrivil, se ne ve in bo menda ostalo za vedno prikrito. Kajti ravno oni, ki bi lahko povedali razloge, so za večno obmolknili.

Druga nesreča pa se je zgodila v Pliberku pri Beljaku na Koroškem. Na vas Pliberk sta se udrla dva velikanska plaza snega. Podrla sta in poškodovala več hiš. Nesreča ni zahtevala nobene človeške žrtve. Natančneje poročila še manjkajo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Politično zborovanje. Politično narodno gospod. društvo pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. zboruje v nedeljo, t. j. 9. febr. ob 3. uri. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Na Goro, na Goro! V ponedeljek dne 10. febr. so občinske volitve na Gori pri Ptuj. Čast in korist vsakega katoliškega in slovenskega posestnika v tej občini zahteva, da se udeleži volitve. Pristaš ptujskih meščanov, Repa, že drži za županski stolec, da se vsede nanj. Ta stolec mu morajo dne 10. febr. zavedni slovenski može spodmakniti. Potem bo Gora lahko zapela tudi o Repi ono narodno pesem:

Junak črnogorski
Na cepiklu sedi,
Vozi se v mesto,
Se kislo drži!

Slovenski može, bodite edini in složni! Kakor pri državnoborskih volitvah, pokažite tudi sedaj, da ste slovenski narodnjaki, na katere se lahko domovina vedno zanese. Na Goro, na Goro!